

Det Gotlandske Pelsfår..

Vi fortsætter serien med de nordiske korthalefår. Denne gang har vi bedt Dorte og Dan Mortensen om at skrive om Det Gotlandske Pelsfår.

Man mener , at de gotlandske vikinger har bragt bl.a. Karakul -og Romanov-får med hjem fra deres togter til Rusland.

På Gotland har disse blandet sig med den Gotlandske Landrace, og denne blanding blev til det Gotlandske Utegangs får, fra hvilket man siden 1930 har avlet sig frem til det Gotlandske Pelsfår , som det ser ud i dag.

Vi taler om et korthalefår og om et får, der er forædlet ud fra flere primitive racer.

Det Gotlandske Pelsfår er hårdført og robust , det er let til bens, og det er i stand til at vandre langt for at søge føde,. Derfor egner det sig fortrinligt som landskabsplejer.

Da vi kun har "den fede fynske muld", må vore får "nøjes" med det , og her trives de flot.

Det er meget tillidsfulde dyr, og de er nemme at omgås. Deres størrelse gør også , at de er til at "handle". De udvoksede får vejer 50-60 kg. og vædderne mellem 70- 80 kg.

Hvilken race man vælger?

Jamen det er jo ligesom med hunde, nogen er til pudler og andre til boxere. Heldigvis er der mange fåreracer at vælge imellem , men det

Gotlandske Pelsfår er absolut en race , der egner sig godt til nybegyndere.

Der er ca. 10.000 Gotlændere i Danmark, men som i alle andre racer ,er det jo ikke alle, der lever op til racens standard.

Racebeskrivelse

Hovedet er fint og uldfrit med ret eller buet næseryg. Dyrene har ikke horn .Kroppen er lang og elegant , med et svagt hældende kryds. Halen er kort . Benene er uldfrie og forholdsvis lange og spændstige. Hovedet og ben er hovedsagelig sorte , dog kan hvide pletter eller hår forekomme. Pelsfarven varierer fra lys til mørkegrå.

Gotlænderne hører til de primitive racer, der stadig har deres oprindelige instinkter Derfor deres gode moderegenskaber, store mælkeproduktion og lette læmninger. Racen udmærker sig ved høj frugtbarhed, de voksne får går oftest med to lam , trillinger er ikke ualmindeligt.

Fåret læmmer i april, og lammene kan opføres på modermælk og græs .Disse lam bliver markedsført som "GOTLAM" .

Tvillingfødte lam opnår en slagtevægt på 16-22kg på 4-5 måneder. Eller sagt på en anden måde ; på 120 dage skal et får producere to lam af mindst 35 kg levende vægt, hvilket er flere kg mere end fårets egen vægt. Man skal regne med , at slagteprocenten er mellem 43 – 47% af den levende vægt.

Slagtekroppen har et lavt fedtindhold , kødet er mørkt og har en let vildtagtig smag. Det er bare så lækkert.

Mange spørger om, hvor gamle fårene kan blive? Vores ældste får er 11år. Sidste år gik hun med et lam. "Gamle Anna" skulle have lov til at blive her. I år går hun med to store flotte lam. Det mest almindelige er , at de slagtes ,når de er 5-7år gamle.

Gotlænderforeningen

Gotlænderforeningen har været fantastisk aktive i markedsføringen af racen , har fået ændret klassificeringen på slagteriet, har opnået flere gastronomiske priser og har udgivet en flot

kogebog , der hedder " Sæson for lam ". Den kan fås i gårdbutikkerne.

Det Gotlandske Pelsfår har sin landsdækkende forening , der tæller ca. 500 medlemmer. Den udgiver et blad 5 gange om året . Vi har 12 klubber , hvor Ernst Jørgensen er kontaktperson her på Fyn .Ernst har TLF: 62 68 13 07

Der skal være Gotlændertræf på Fyn i oktober.

Pels og uld

Som fåreavler af GP får du mere end nemme og smukke dyr og de lækreste lammestege – DU FÅR PELS OG ULD.

Pelsskindet skal være ensfarvet ,lys-, mellem- eller mørkegråt. Krøllen skal være fast og elastisk med en passende størrelse. Pelshåret glansfuldt og silkeagtigt. Mange har i avlsarbejdet lagt stor vægt på pelsen, idet skindet efter garvning og nedklipning anvendes til lammepelse. Her skal skindet være så ens som muligt.

Der afholdes pelsmønstringer og vædderauktioner.

Ulden, især lammeulden, giver et blødt og smukt garn, fåreulden er særdeles velegnet til filtning (vinterulden er bedst) . Som medlem af ApSet – Danske pelsfårs produkter- afsætter vi vores uld på en fornuftig måde. Man skal have anparter svarende til de mængder man ønsker afsat. 1.anpart koster 625 kr. og udbetalingen af uldpenge fra 97 vil finde sted i slutningen af dette år.

ULD ER FÅREAVLERENS GULD. Ja, men for os er det ikke GULD i betydningen "ussel mammon ", men betydningen, det er GULD VÆRD at arbejde med nogle dejlige dyr, følge årets gang i besætningen, få smukke garner og skind , sundt og lækkert kød og ikke mindst have fællesskab med en masse aktive, iderige og søde mennesker.

Køb avlsdyr med M3 status, køb dyr med de lovpligtige øremærker , køb dyr af seriøse avlere. Foreningen anbefaler, at man køber dyr af mønstrede besætninger.

En liste fås hos Jørgen Pedersen. Vedbynørrevej 4, 4200 Slagelse. Tlf .58 54 43 53/ fax 5854 4153, hvor man også kan blive medlem. Det

koster 485 kr. om året.

Men det er jo med får , som der er med hunde , selv om man køber en hund med stamtavle, og hvor begge forældre er champion, så er der ingen garanti for hvalpens senere karriere. Det betyder meget , hvordan dyret falder til i flokken, hvilke forhold de går under, og ikke mindst fodringen. Vi har haft en del af vores flok gående et "andet sted", og den lammeuld de lam leverede var væsentlig bedre end det , som sad på lammene, der herhjemme havde kunnet gå indendørs i stalden.

Vi startede i 1983 med en ilæmmet gotlænder, har 10 år senere været oppe på 45 moderdyr og har i dag 17 moderdyr. Vi indkøber altid mønstrede avlsvæddere, og ud fra vores erfaring ,vejninger og viden om moderdyrene , vælger vi vores bedste dyr til videre avl.

I vores besætning er det salg af ilæmmede gimmere og avlsvæddere, der er bærende for økonomien. Vi har startet mange nye små besætninger, og har den glæde, at folk kommer tilbage og handler igen.

Vi sælger ulden for det, det koster at få dyrene klippet, og så får jeg spundet lidt garn af det bedste lammeuld til eget brug (Hjelholt´s).

Til slagtedyrene er der en lille fast kundegruppe. Også bærende for økonomien.

Skind, som skal nedklippes og farves på ruskindssiden, bliver sendt til Sverige gennem skindindsamlingen i Gotlænderklubben.

Når vi har langhårede skind , bruger vi altid Mønsters Garveri.

Man skal løbe stærkt, og man skal have mange kunder, hvis skind og uld skal give et godt tilskud til fåreholdets rentabilitet.

Vi vil altid gerne tale om vore får, tager gerne emnet op og tager "uld i mund". Er der noget, du vil spørge om, er du velkommen til at ringe, (tlf: 6489 3336) og du er velkommen til at se vore dyr her på Kalvegangen 23, Søndersø.

Dorthe og Dan Mortensen